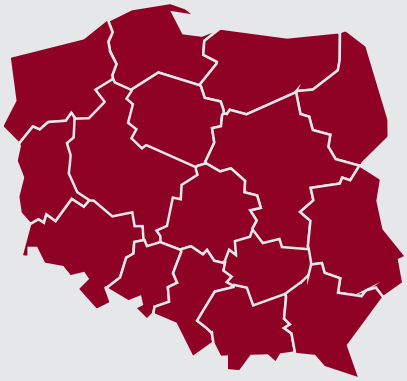
Ministerstwo
Rozwoju
Regionalnego

INSTYTUT BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW I PODREGIONÓW POLSKI 2008

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO

INSTYTUT BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW I PODREGIONÓW POLSKI 2008

Opracowanie pod redakcją

Tomasza Kalinowskiego

Autorzy:

Anna Hildebrandt
Tomasz Kalinowski
Marcin Nowicki
Przemysław Susmarski
Maciej Tarkowski

Współpraca

Agnieszka Kawiak

Gdańsk 2008

Redakcja

Tomasz Kalinowski

Zespół autorski:

Anna Hildebrandt
Tomasz Kalinowski
Marcin Nowicki
Przemysław Susmarski
Maciej Tarkowski

Współpraca

Agnieszka Kawiak

Wydawca

© Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
80-227 Gdańsk, ul. Do Studzienki 63
tel. (0-58) 524 49 00
fax (0-58) 524 49 08
ibngr@ibngr.edu.pl
www.ibngr.edu.pl

ISBN 978-83-7615-020-8

Opracowanie wykonane w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Publikacja wydana w ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera

Ministerstwo
Rozwoju
Regionalnego

Konrad
Adenauer
Stiftung

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

1. Streszczenie 5

2. Executive Summary 7

3. Wstęp 9

4. Cel, zakres i metody badań 10

4.1. Cel raportu 10
4.2. Zakres badań 10
4.3. Dane źródłowe i metody badań 11

5. Czynniki atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu regionalnym 12

5.1. Dostępność transportowa 12
5.2. Zasoby pracy 13
5.3. Chłonność rynku 13
5.4. Infrastruktura gospodarcza 14
5.5. Infrastruktura społeczna 14
5.6. Poziom rozwoju gospodarczego 14
5.7. Stan środowiska 15
5.8. Poziom bezpieczeństwa powszechnego 15
5.9. Aktywność województw wobec inwestorów 16

6. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów 16

6.1. Działalność przemysłowa 16
6.2. Działalność usługowa 22
6.3. Działalność zaawansowana technologicznie 28

7. Atrakcyjność inwestycyjna województw 37

7.1. Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji 37
7.2. Zasoby i koszty pracy 37
7.3. Aktywność wobec inwestorów 39
7.4. Dostępność transportowa 41
7.5. Chłonność rynku 42
7.6. Infrastruktura gospodarcza 44
7.7. Infrastruktura społeczna 45
7.8. Bezpieczeństwo powszechne 47
7.9. Atrakcyjność inwestycyjna – ujęcie syntetyczne 48

Spis tabel 53

Spis map 56

Spis wykresów 56

1. Streszczenie

Raport jest czwartym z rzędu opracowaniem, którego celem jest określenie różnic w atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów. Atrakcyjności inwestycyjna jest rozumiana, jako zdolność skłonienia do inwestycji, poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji stwarzają zarazem najlepsze warunki dla funkcjonowania przedsiębiorstw, czym przyciągają inwestorów.

Podobnie jak w latach 2005–2007 dokonano syntetycznej oceny atrakcyjności inwestycyjnej województw oraz oceny atrakcyjności podregionów w trzech kategoriach: działalności przemysłowej, usługowej i zaawansowanej technologicznie. W tym celu przeanalizowano kilkadziesiąt zmiennych będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych korzyści (czynników) lokalizacji takich jak: dostępność transportowa, koszty pracy, wielkość i jakość zasobów pracy, chłonność rynku zbytu, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, poziom rozwoju gospodarczego, poziom bezpieczeństwa powszechnego. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej nadano im różne wagi.

Wysoka atrakcyjność inwestycyjna cechuje cztery województwa. Wyraźnie w tym względzie przoduje województwo śląskie. Kolejną grupę tworzą: mazowieckie, dolnośląskie i wielkopolskie. Regiony te w większości przypadków zajmują ponadprzeciętne lokaty w poszczególnych aspektach atrakcyjności. Cechują się bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą, stosunkowo dużymi i chłonnymi rynkami zbytu oraz ponadprzeciętną dostępnością transportową. W trzech z wymienionych regionów (z wyjątkiem wielkopolskiego) problemem jest względnie niski poziom bezpieczeństwa powszechnego.

Wśród podregionów o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej znalazły się obszary położone głównie w południowej części Polski. Wyróżniają się one długimi tradycjami przemysłowymi, a co za tym idzie dobrze rozwiniętym sektorem przedsiębiorstw produkcyjnych, specjalistycznym rynkiem pracy oraz względnie dobrą, dostępnością transportową. Poza omawianym obszarem położone są jedynie trzy podregiony: łódzki, poznański i bydgosko-toruński. To także obszary stosunkowo silnie zindustrializowane oraz cechujące się dobrą dostępnością transportową.

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności usługowej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. Ich ośrodkami są największe polskie miasta. Dysponują one chłonnymi rynkami zbytu, bardzo dobrą dostępnością transportową, dużymi zasobami wysoko wykwalifikowanych pracowników i dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą.

Liderami atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zaawansowanej technologicznie są również podregiony o charakterze metropolitalnym. W największych miastach skoncentrowana jest przeważająca część infrastruktury oraz kadry badawczo-rozwojowej. Ośrodki te kształcą jednocześnie specjalistów zasilających lokalny rynek pracy. Duże miasta dzięki rozbudowanej infrastrukturze czasu wolnego oferują dobre warunki życia i co ważne, tworzą atmosferę sprzyjającą kreatywności. Korzystne warunki funkcjonowania mogą także zapewniać ośrodki, w których zlokalizowana jest wysoko wyspecjalizowana produkcja o dużej skali oraz oferowane są dodatkowe korzyści np. w postaci ulg z tytułu inwestycji w specjalnych strefach ekonomicznych.

Tabela 1. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw 2008

		Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastr. gosp.		Infrastr. społ.		Bezp. pow.		Aktyw. woj. wobec inw.		Atrakc. inwest. województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
	Wagi	**20**		**25**		**15**		**10**		**5**		**5**		**20**			
1	Śląskie	0,46	4	1,45	1	1,31	2	1,41	1	2,18	1	-1,04	16	0,02	8	0,85	1
2	Mazowieckie	0,39	6	-0,26	12	1,73	1	0,72	3	0,33	4	-0,48	12	1,20	3	0,58	2
3	Dolnośląskie	0,49	3	-0,03	7	0,44	5	0,91	2	0,79	3	-0,95	15	1,29	2	0,50	3
4	Wielkopolskie	0,51	2	0,12	4	0,02	6	0,24	4	-0,51	10	0,45	5	1,30	1	0,41	4
5	Małopolskie	0,26	8	0,47	2	0,50	4	0,16	5	1,81	2	-0,15	9	-0,44	11	0,25	5
6	Pomorskie	-0,21	11	-0,17	11	1,05	3	0,07	6	0,22	5	-0,64	14	0,42	4	0,14	6
7	Łódzkie	0,24	9	0,21	3	-0,04	7	-0,35	10	-0,19	7	-0,39	11	0,33	5	0,10	7
8	Zachodniopomorskie	0,45	5	-0,14	10	-0,12	8	-0,36	11	-0,05	6	-0,50	13	0,24	6	0,02	8
9	Lubuskie	0,53	1	-0,12	9	-0,15	10	-0,32	9	-0,70	15	-0,35	10	0,18	7	0,01	9
10	Opolskie	0,30	7	-0,31	14	-0,13	9	-0,01	7	-0,59	13	0,25	7	-0,11	9	-0,08	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,04	10	0,02	5	-0,19	11	-0,51	14	-0,19	8	-0,02	8	-0,69	13	-0,21	11
12	Podkarpackie	-0,68	14	-0,01	6	-1,04	15	-0,08	8	-0,56	12	1,61	1	-0,45	12	-0,34	12
13	Warmińsko-Mazurskie	-0,59	13	-0,35	15	-0,78	13	-0,38	12	-0,45	9	0,40	6	-0,17	10	-0,40	13
14	Świętokrzyskie	-0,34	12	-0,11	8	-1,26	16	-0,54	15	-0,53	11	0,52	3	-1,06	15	-0,55	14
15	Lubelskie	-0,72	15	-0,31	13	-0,97	14	-0,41	13	-0,93	16	0,83	2	-1,00	14	-0,61	15
16	Podlaskie	-1,11	16	-0,45	16	-0,36	12	-0,54	16	-0,63	14	0,46	4	-1,08	16	-0,67	16

Źródło: opracowanie IBnGR.

2. Executive Summary

This report presents for the fourth time the differentiation of investment attractiveness of the Polish voivodships and subregions. Investment attractiveness is understood as the ability to induce to conduct investment by offering the combination of locational advantages that are achievable while conducting business activities. Areas that offer an optimal combination of locational factors create the best conditions for companies and attract investors.

Similarly to the analyses of 2005 - 2007, a synthetic assessment of investment attractiveness of the voivodships and subregions in the three categories – manufacturing, services and high-tech areas has been conducted. To achieve this some dozens of variables like transport accessibility, labour costs, volume and its quality, market size, the level of economic development, economic and social infrastructure, public safety and activities of voivodships have been analyzed. Depending on the kind of economic activities various weights have been attached to them.

High investment attractiveness is characteristic of 4 voivodships, where the Silesian voivodship is at the top. The Mazovian, Lower Silesian and Greater Poland voivodships follow in this group. Those voivodships feature higher than average positions in most categories. This applies especially to well developed infrastructure sizeable regional markets and transport accessibility. In case of the 3 above-mentioned voivodships public safety constitutes a serious problem (with Greater Poland being an exception).

Among subregions with the highest investment attractiveness for manufacturing areas in the south of Poland predominate. They have long industrial traditions, well developed labour market and they are relatively easy to access. Only three subregions do not belong to this geographical part of Poland – the ones of Łódź, Poznań and Bydgoszcz – Toruń. They are also relatively well industrialized and easy to access.

Subregions of metropolitan character count among the most attractive for services. They are endowed with absorptive markets, very good transport accessibility, high skilled labour and well developed economic infrastructure.

These regions are also at the top at the ranking of subregions for high tech activities. In the greatest Polish cities there is a concentration of best infrastructure and R&D potential. These cities also produce specialists for their local markets. Greater cities also offer a sophisticated free time infrastructure and good living conditions which is a prerequisite for creative talents. Good conditions for business are also offered in the centres where highly specialized production with the economies of scale is secured and additional incentives like tax exemptions for investors in special economic zones also exist.

Tabela 2. Assessment of investment attractiveness of the Polish voivodships

		Transport accessibility		Labour market		Market size		Economic infrastr.		Social infrastr.		Public safety		Activities of voivodships		Investment attractiveness of voivodships	
		Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank	Value	Rank
	Weight (in percent)	**20**		**25**		**15**		**10**		**5**		**5**		**20**			
1	Śląskie	0,46	4	1,45	1	1,31	2	1,41	1	2,18	1	-1,04	16	0,02	8	0,85	1
2	Mazowieckie	0,39	6	-0,26	12	1,73	1	0,72	3	0,33	4	-0,48	12	1,20	3	0,58	2
3	Dolnośląskie	0,49	3	-0,03	7	0,44	5	0,91	2	0,79	3	-0,95	15	1,29	2	0,50	3
4	Wielkopolskie	0,51	2	0,12	4	0,02	6	0,24	4	-0,51	10	0,45	5	1,30	1	0,41	4
5	Małopolskie	0,26	8	0,47	2	0,50	4	0,16	5	1,81	2	-0,15	9	-0,44	11	0,25	5
6	Pomorskie	-0,21	11	-0,17	11	1,05	3	0,07	6	0,22	5	-0,64	14	0,42	4	0,14	6
7	Łódzkie	0,24	9	0,21	3	-0,04	7	-0,35	10	-0,19	7	-0,39	11	0,33	5	0,10	7
8	Zachodniopomorskie	0,45	5	-0,14	10	-0,12	8	-0,36	11	-0,05	6	-0,50	13	0,24	6	0,02	8
9	Lubuskie	0,53	1	-0,12	9	-0,15	10	-0,32	9	-0,70	15	-0,35	10	0,18	7	0,01	9
10	Opolskie	0,30	7	-0,31	14	-0,13	9	-0,01	7	-0,59	13	0,25	7	-0,11	9	-0,08	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,04	10	0,02	5	-0,19	11	-0,51	14	-0,19	8	-0,02	8	-0,69	13	-0,21	11
12	Podkarpackie	-0,68	14	-0,01	6	-1,04	15	-0,08	8	-0,56	12	1,61	1	-0,45	12	-0,34	12
13	Warmińsko-Mazurskie	-0,59	13	-0,35	15	-0,78	13	-0,38	12	-0,45	9	0,40	6	-0,17	10	-0,40	13
14	Świętokrzyskie	-0,34	12	-0,11	8	-1,26	16	-0,54	15	-0,53	11	0,52	3	-1,06	15	-0,55	14
15	Lubelskie	-0,72	15	-0,31	13	-0,97	14	-0,41	13	-0,93	16	0,83	2	-1,00	14	-0,61	15
16	Podlaskie	-1,11	16	-0,45	16	-0,36	12	-0,54	16	-0,63	14	0,46	4	-1,08	16	-0,67	16

Źródło: opracowanie IBnGR.

3. Wstęp

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) czwarty raz z rzędu podejmuje zagadnienie przestrzennego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej Polski dla inwestorów zagranicznych. Rezultatem poprzednich badań były trzy edycje raportu pt. „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski".

W obecnej edycji kontynuujemy nasze oceny, udoskonalając jednocześnie stosowane metody badawcze. Podtrzymujemy zasadę, w myśl której nadrzędnym celem raportu jest jak najwierniejsze oddanie przestrzennego zróżnicowania stanu atrakcyjności inwestycyjnej w danym przekroju czasowym. Jej utrzymanie wymaga pewnych modyfikacji metod badawczych, dotyczących przede wszystkim doboru wskaźników i ich wag, w zależności od ewolucji preferencji inwestorów i zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w województwach. Aby zachować porównywalność wyników kolejnych raportów, przyjęto również założenie, że modyfikacje metod badawczych powinny być ograniczone do takiego stopnia, który umożliwia analizę zmian wartości syntetycznych wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej w poszczególnych latach.

Podobnie jak w raportach z lat 2005–2007 dokonano syntetycznej oceny atrakcyjności inwestycyjnej województw oraz oceny atrakcyjności podregionów w trzech kategoriach:

- działalności przemysłowej,
- działalności usługowej,
- działalności zaawansowanej technologicznie.

Dzięki przyjęciu opisanych powyżej założeń oraz wypracowanej metodyce badawczej możliwe jest śledzenie zmian w przestrzennym zróżnicowaniu atrakcyjności inwestycyjnej polskich województw dla inwestorów zagranicznych. Ich odzwierciedleniem są zmiany lokat zajmowanych przez poszczególne obszary w prezentowanych rankingach atrakcyjności dla lat 2005-2008. Niestety, w związku ze znaczącą zmianą liczby, a co za tym idzie granic podregionów, jaka miała miejsce na początku 2008 r. nie jest możliwe bezpośrednie porównywanie wyników aktualnych badań z rezultatami poprzednich edycji. Z drugiej jednak strony, obraz atrakcyjności inwestycyjnej uzyskany dla nowego układu podregionów wydaje się lepiej odzwierciedlać realną strukturę funkcjonalno-przestrzenną kraju.

Badania zostały zrealizowane przez zespół autorski IBnGR na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Konferencja i publikacja niniejszego raportu była możliwa dzięki współpracy IBnGR z Fundacją Konrada Adenauera. Autorzy składają niniejszym serdeczne podziękowania następującym osobom i instytucjom za współpracę i wsparcie finansowe tego przedsięwzięcia:

- Kierownictwu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej,
- Panu Dyrektorowi Stephan Raabe oraz Panu Falk Altenberger z Fundacji Konrada Adenauera.

4. Cel, zakres i metody badań

4.1. Cel raportu

Celem raportu jest:

- identyfikacja terytorialnych różnic w poziomie atrakcyjności inwestycyjnej oraz gradacja województw i podregionów pod tym względem,
- wskazanie mocnych i słabych stron poszczególnych jednostek w zakresie czynników atrakcyjności inwestycyjnej,
- analiza zmian atrakcyjności inwestycyjnej województw.

4.2. Zakres badań

Merytoryczny zakres raportu wyznacza pojęcie atrakcyjności inwestycyjnej. Jest ona rozumiana, jako zdolność skłonienia do inwestycji, poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Wynikają one ze specyficznych cech obszaru, w którym rozwijana jest działalność gospodarcza. Korzyści te określane są mianem czynników lokalizacji. O atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru decyduje, zatem zestaw czynników lokalizacji. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji są atrakcyjne inwestycyjnie, gdyż pozwalają na redukcję nakładów inwestycyjnych i bieżących kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa, ułatwiając maksymalizację zysków oraz zmniejszając ryzyko niepowodzenia inwestycji.

Różnorodność i specyfika działalności gospodarczej kształtuje odmienne preferencje lokalizacyjne. Nie można, zatem mówić o absolutnej atrakcyjności inwestycyjnej obszarów. W zawiązku z tym ocena atrakcyjności inwestycyjnej przeprowadzona została dwutorowo:

- w odniesieniu do podregionów w aspekcie czynników lokalizacji dla trzech najistotniejszych, z punktu widzenia napływających inwestycji, rodzajów działalności gospodarczej – przemysłowej, usługowej i zaawansowanej technologicznie,
- w odniesieniu do województw w aspekcie uniwersalnych czynników lokalizacji.

Zakres merytoryczny opracowania uwarunkowany jest:

- koniecznością zastosowania szerokiego spektrum wskaźników opisujących możliwie dokładnie poszczególne czynniki lokalizacji,
- koniecznością doboru różnych wag poszczególnych czynników lokalizacji, podkreślając ich różne znaczenie dla lokalizacji odmiennych inwestycji.

Biorąc pod uwagę wymienione uwarunkowania, przeanalizowano kilkadziesiąt zmiennych - będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych korzyści (czynników) lokalizacji takich jak: dostępność transportowa, koszty pracy, wielkość i jakość zasobów pracy, chłonność rynku zbytu, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, poziom rozwoju gospodarczego, poziom bezpieczeństwa powszechnego. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej nadano im różne wagi.

Tabela 3. Czynniki i ich znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej podregionów i województw

	Podregiony			Województwa
	Przemysł	Usługi	Zaawansowane technologie	
Czynniki	**Wagi (w proc.)**			
Dostępność transportowa	20	10	20	20
Koszty pracy	15	15		25
Wielkość i jakość zasobów pracy	40	25	30	
Chłonność rynku zbytu		20	10	15
Poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej	15	10	10	10
Poziom rozwoju infrastruktury społecznej			10	5
Poziom rozwoju gospodarczego	2	5	5	
Stopień ochrony i stan środowiska przyrodniczego	5	7	7	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	3	8	8	5
Aktywność regionów wobec inwestorów				20
Łącznie	100	100	100	100

Źródło: opracowanie IBnGR.

Przestrzenny zakres raportu obejmuję Polskę w podziale na:

- 16 województw,
- 54 podregiony (formalnie jest ich 66, ale dla potrzeb raportu podregiony-duże miasta, takie jak: Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Trójmiasto, Warszawa, Wrocław połączono z jednostkami otaczającymi, funkcjonalnie powiązanymi z tymi miastami).

Zakres czasowy wyznacza dostępność możliwie najnowszych danych. Z uwagi na różną, w zależności od rodzaju danych, inercję, z jaką są publikowane, w raporcie wykorzystano dane z lat:

- 2006 – w odniesieniu np. do struktury pracujących, działalności badawczo-rozwojowej, szkolnictwa ponadgimnazjalnego, wielkości struktury wartości dodanej,
- 2007 – dla większości wskaźników pochodzących z systemu statystyki publicznej,
- 2008 – głównie w przypadku dostępności transportowej, aktywności wobec inwestorów, bezrobocia, wolnych terenów w specjalnych strefach ekonomicznych.

4.3. Dane źródłowe i metody badań

W raporcie wykorzystano dane ilościowe pochodzące głównie z systemu statystyki publicznej uzupełnione o dane i informacje pochodzące z innych źródeł. Przede wszystkim korzystano z:

- Banku Danych Regionalnych GUS,
- danych Państwowej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych,
- danych z podmiotów zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi,
- informacji z Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP w krajach o największym udziale w inwestycjach zagranicznych w Polsce,

- zestawienia laureatów konkursu Gmina Fair Play 2008 organizowanego przez Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym.

Zasadnicza metoda oceny atrakcyjności inwestycyjnej pozostała niezmieniona. Wykorzystano procedurę klasyfikacji pseudojednocechowej. Jej zastosowanie powoduje, że ocena atrakcyjności ma charakter względny. Punktem odniesienia jest wartość średnia dla zbioru województw lub podregionów.

Podążając za zmieniającymi się preferencjami inwestorów, jak i mając na uwadze zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze, dokonano modyfikacji zestawu wskaźników polegającej na:

- określeniu dostępności transportowej w oparciu o czas pokonania odległości dzielącej dane obszary – pozwoliło to precyzyjniej uwzględnić jakościowe zmiany w infrastrukturze (np. budowa autostrad, modernizacje istniejących dróg),
- uwzględnieniu wskaźników dostępności do dużych portów morskich – znaczenie tego czynnika wydaje się rosnąć, szczególnie w przypadku lokalizacji produkcji,
- uwzględnieniu poziomu rozwoju sektora transportu i logistyki – lokalizacja centrum logistycznego przyciąga inne inwestycje korzystające z ułatwień w zakresie transportu,
- poszerzeniu oceny aktywności województw wobec inwestorów o wskaźnik udziału gmin-laureatów konkursu Gmina Fair Play – pozwoliło to na bardziej precyzyjną ocenę tego aspektu.

Wprowadzone zmiany nie wpłynęły w istotny sposób na porównywalność wyników względem poprzednich edycji raportu. Jedynie w przypadku dostępności transportowej różnice są na tyle istotne, że utrudniają analizę zachodzących zmian.

5. Czynniki atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu regionalnym

5.1. Dostępność transportowa

Rola dostępności transportowej w kształtowaniu atrakcyjności wiąże się z:

- umożliwieniem dostaw surowców i komponentów niezbędnych do produkcji,
- umożliwieniem dostarczenia produktów finalnych do odbiorców,
- zapewnieniem warunków transportu pasażerskiego umożliwiającego bezpośrednie spotkania z dostawcami, współpracownikami, klientami, doradcami.

Ocena dostępności transportowej wymaga przyjęcia punktu odniesienia, względem którego jest ona określana. Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej przyjęto następujące odniesienia:

- położenie względem granicy zachodniej,
- położenie województw jak i podregionów względem Warszawy,
- położenie podregionów względem ośrodków regionalnych,
- położenie względem międzynarodowych portów lotniczych (podregiony) z uwzględnieniem ich rangi (województwa),
- położenie względem dużych portów morskich (Szczecin, Trójmiasto).

Przyjmując wymienione kryteria pod uwagę wzięto strukturę kierunkową polskiego handlu zagranicznego, rolę stolicy kraju i miast wojewódzkich, jako ośrodków gospodarczych, rynków zbytu i węzłów komunikacyjnych.

W zależności od rodzaju działalności gospodarczej poszczególne elementy dostępności komunikacyjnej mają inne znaczenie. Na przykład dla działalności przemysłowej zasadnicze znaczenie ma dostępność transportem drogowym, a także poziom rozwoju sektora transportu i logistyki, podczas gdy w przypadku działalności zaawansowanej technologicznie duże znaczenie ma obecność portu lotniczego.

5.2. Zasoby pracy

Zasoby pracy kształtują atrakcyjność inwestycyjną umożliwiając:

- zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników,
- zatrudnienie pracowników o pożądanych umiejętnościach zawodowych i doświadczeniu,
- zatrudnienie pracowników spełniających oczekiwania pracodawców w zakresie cech osobistych (sumienność, odpowiedzialność, uczciwość, inicjatywa),
- ponoszenie kosztów pracy gwarantujących rentowność inwestycji.

Oceniając zasoby pracy województw i podregionów pod uwagę wzięto następujące czynniki:

- liczba pracujących,
- liczba bezrobotnych,
- liczba wolnych miejsc pracy,
- napływ absolwentów szkół średnich i wyższych,
- wysokość wynagrodzeń.

Analiza wyżej wymienionych aspektów pozwoliła zarówno na ilościową, jak i jakościową ocenę zasobów pracy. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej potencjalni inwestorzy poszukują odmiennych cech zasobów pracy. W przypadku działalności produkcyjnej poszukiwani są przede wszystkim absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, podczas gdy działalność usługowa w większym stopniu opiera się na pracy osób z wykształceniem średnim lub wyższym.

5.3. Chłonność rynku

Chłonność rynku kształtuje atrakcyjność inwestycyjną wyznaczając możliwości sprzedaży przez potencjalnego inwestora dóbr i usług na rynku regionalnym. Im jest ona większa tym poniesione nakłady inwestycyjne szybciej zostaną zwrócone. Wysoka chłonność rynku regionalnego pozwala również ograniczyć koszt finalny dobra poprzez redukcję kosztów transportu.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej określono następujące elementy chłonności rynku:

- wielkość rynku zbytu,
- zamożność gospodarstw domowych,
- wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw,
- wydatki inwestycyjne pozostałych instytucji.

W zależności od rodzaju działalności gospodarczej chłonność rynku regionalnego ma odmienne znaczenie. Rola tego czynnika jest z reguły mniejsza w przypadku działalności przemysłowej, której produkty dystrybuowane są na wielu rynkach. Natomiast w przypadku usług, których sprzedaż odbywa się głównie na rynkach lokalnych i wymaga bezpośredniego kontaktu z klientem, chłonność regionalnego rynku zbytu ma duże znaczenie.

5.4. Infrastruktura gospodarcza

Wpływ infrastruktury gospodarczej na poziom atrakcyjności inwestycyjnej wiąże się z usprawnieniem procesu realizacji inwestycji, jak i jej dalszego funkcjonowania. W analizie atrakcyjności inwestycyjnej uwzględniono takie elementy infrastruktury jak:

- gęstość instytucji otoczenia biznesu,
- obecność ośrodków naukowo-badawczych,
- liczba imprez targowo-wystawienniczych,
- funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych.

Poszczególne elementy odgrywają różne role w lokalizacji analizowanych rodzajów działalności gospodarczej. W przypadku działalności produkcyjnej istotna jest obecność wolnych terenów inwestycyjnych w specjalnych strefach ekonomicznych. Z kolei działalność zaawansowana technologicznie lokalizowana jest z reguły w regionach, w których funkcjonują ośrodki naukowo-badawcze.

5.5. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna w pośredni sposób wpływa na poziom atrakcyjności inwestycyjnej poprzez:

- kształtowanie korzystnych warunków życia, przyciągających imigrantów, co umacnia wielkość i jakość zasobów pracy,
- tworzenie klimatu otwartości w wymianie poglądów, sprzyjającego kreatywności i innowacjom,
- ułatwienie organizacji szkoleń, konferencji, spotkań z klientami.

Analizując atrakcyjność inwestycyjną pod uwagę wzięto takie elementy infrastruktury społecznej jak:

- liczba i aktywność instytucji kultury takich jak: teatry, kina, domy kultury,
- nasycenie infrastrukturą hotelową i gastronomiczną.

Infrastruktura społeczna ma istotne znaczenie dla lokalizacji działalności usługowej, a w szczególności zaawansowanej technologicznie, gdyż ta w największym stopniu jest zależna od dostępności wysokiej jakości kapitału ludzkiego i klimatu społecznego sprzyjającego innowacjom.

5.6. Poziom rozwoju gospodarczego

Wpływ poziomu rozwoju i struktury gospodarki na atrakcyjność inwestycyjną wiąże się przede wszystkim z występowaniem środowiska gospodarczego na odpowiadającym inwestorowi poziomie rozwoju technicznego, umożliwiającym nawiązanie kooperacji w zakresie niezbędnych usług jak i dostaw, umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie inwestycji.

Analizując poziom rozwoju gospodarczego pod kątem atrakcyjności inwestycyjnej pod uwagę wzięto:

- wydajność pracy,
- udział działalności pozarolniczych w strukturze gospodarki,
- obecność spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

5.7. Stan środowiska

Stan środowiska ma dwojaki wpływ na kształtowanie atrakcyjności inwestycyjnej:

- istnienie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, objętych prawną ochroną znacznie ogranicza możliwości lokalizacji inwestycji,
- znaczny poziom zanieczyszczenia środowiska tworzy wymierne finansowo straty w działalności przedsiębiorstw związane z: kosztami wprowadzenia systemów utylizacji zanieczyszczeń, podwyższoną absencją chorobową, a w skrajnych przypadkach z przyspieszonym zużyciem majątku trwałego (np. korozja),
- wysoki poziom zanieczyszczenia obniża również poziom życia, co negatywnie wpływa na wielkość i jakość zasobów pracy.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej pod uwagę wzięto takie aspekty stanu środowiska jak:

- wielkość obszarów prawnie chronionych,
- poziom emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- wielkość emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.

Stan środowiska przyrodniczego odmiennie wpływa na lokalizację poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej. W przypadku przemysłu występowanie obszarów chronionych istotnie zawęża możliwości lokalizacji inwestycji. Z kolei dobry stan środowiska przyrodniczego sprzyja z reguły lokalizacji inwestycji usługowych czy zaawansowanych technologicznie.

5.8. Poziom bezpieczeństwa powszechnego

Wpływ poziomu bezpieczeństwa powszechnego na atrakcyjność inwestycyjną jedynie w niewielkim stopniu przekłada się na wyniki finansowe planowanej inwestycji. Niski poziom bezpieczeństwa powszechnego wiąże się ze zwiększonymi wydatkami na ochronę majątku i pracowników. Rola tego czynnika w kreowaniu atrakcyjności inwestycyjnej w większym stopniu wiąże się z poczuciem bezpieczeństwa osobistego i odpowiedzialnością za najbliższych współpracowników lub ważnych kontrahentów inwestora. Poza tym niski poziom bezpieczeństwa powszechnego:

- może powodować zmniejszenie wielkości i obniżenie jakości zasobów pracy w wyniku migracji spowodowanej pogorszeniem się warunków życia w zakresie poczucia bezpieczeństwa,
- świadczy o występowaniu deficytów kapitału społecznego; niski poziom kapitału społecznego utrudniać zaś może sam proces realizacji inwestycji i jej dalsze funkcjonowanie,
- jest sygnałem występowania patologii społecznych lub słabości systemu władzy.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej przeanalizowano takie aspekty bezpieczeństwa powszechnego jak:

- poziom i strukturę przestępczości,
- poziom wykrywalności przestępstw.

Poziom bezpieczeństwa powszechnego ma nieco większe znaczenie w lokalizacji inwestycji usługowych i zaawansowanych technologicznie, bardziej zależnych od jakości zasobów pracy.

5.9. Aktywność województw wobec inwestorów

Aktywność województw wobec inwestorów rozumiana jest, jako zdolność do kreowania wizerunku regionu, jego popularyzacji, a także stworzenia przez władze samorządowe dobrego klimatu dla inwestycji. Analizując atrakcyjność inwestycyjną pod uwagę wzięto takie aspekty aktywności województw jak:

- stopień przygotowania ofert inwestycyjnych,
- działalność informacyjno-promocyjną wobec inwestorów z kraju pochodzenia kapitału, realizowaną przy pomocy stosownego wsparcia, jakiego udzielają województwom polskie placówki za granicą – Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP (WPHiI),
- odsetek gmin będących laureatami konkursu Gmina Fair Play.

6. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów

6.1. Działalność przemysłowa

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Atrakcyjność inwestycyjną podregionów kształtuje siedem grup wskaźników cząstkowych. Cztery z nich bezpośrednio wpływają na koszty produkcji, a więc na podstawowy parametr decydujący o lokalizacji przedsiębiorstwa. Do tej grupy zaliczono:

- wielkość zasobów pracy,
- dostępność transportową,
- wysokość kosztów pracy,
- poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej.

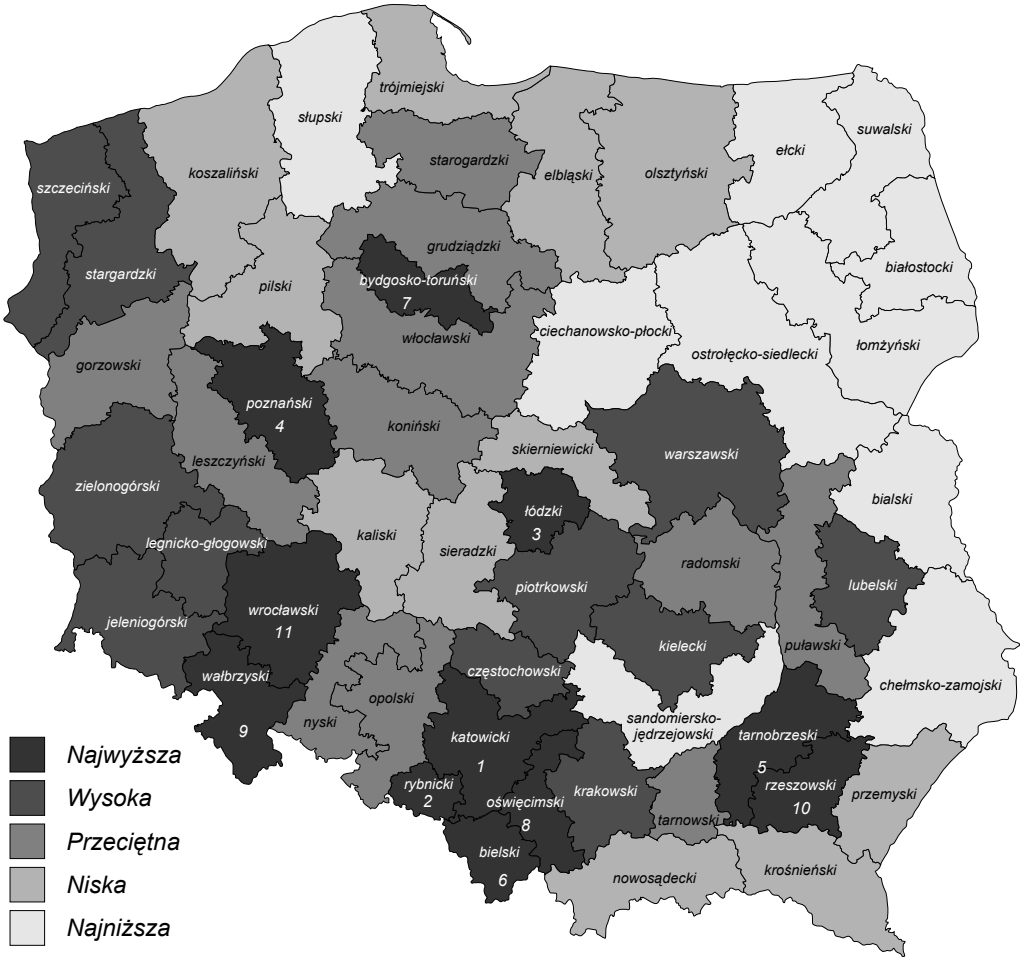
Wpływ trzech pozostałych grup ma charakter pośredni i związany jest np. z możliwościami kooperacji czy niemożnością wykorzystania optymalnej lokalizacji z uwagi na jej położenie na obszarach chronionych. W sąsiedztwie tego typu obszarów rośnie również ryzyko uwikłania się w konflikt na tle gospodarowania zasobami środowiska, który zaszkodzić może wizerunkowi inwestora. Finansowe rezultaty takich zdarzeń są jednak trudne do uwzględnienia w kategoriach kosztów produkcji. Do pośrednich czynników atrakcyjności zaliczono:

- stopień ochrony środowiska przyrodniczego,
- poziom bezpieczeństwa powszechnego,
- poziom rozwoju gospodarki.

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Wykorzystując wyżej wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Mapa 1. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2008 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Wśród podregionów o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej znalazły się obszary położone głównie w południowej części Polski. Wyróżniają się one długimi tradycjami przemysłowymi, a co za tym idzie dobrze rozwiniętym sektorem przedsiębiorstw produkcyjnych, specjalistycznym rynkiem pracy oraz względnie dobrą, dzięki autostradzie A-4, dostępnością transportową. Poza omawianym obszarem położne są jedynie trzy podregiony: łódzki, poznański i bydgosko-toruński. To także obszary stosunkowo silnie zindustrializowane oraz cechujące się dobrą dostępnością transportową.

Ranking zamyka dziesięć podregionów bardzo słabo uprzemysłowionych. Cechują się one stosunkowo niską dostępnością transportową i małymi zasobami wykwalifikowanych pracowników. Szansą niektórych z tych obszarów są niskie koszty pracy oraz korzyści oferowane przez specjalne strefy ekonomiczne.

Tabela 4. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2008 r.

Podregion	Miejsce w rankingu
katowicki	1
rybnicki	2
łódzki	3
poznański	4
tarnobrzeski	5
bielski	6
bydgosko-toruński	7
oświęcimski	8
wałbrzyski	9
rzeszowski	10
wrocławski	11

Źródło: opracowanie IBnGR.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo wskazanych cech wspólnych każdy z podregionów cechuje się nieco inną konfiguracją czynników atrakcyjności. Poniżej scharakteryzowano mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów z punktu widzenia działalności przemysłowej.

Tabela 5. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów a także bezrobotnych
Dostępność transportowa	Duży węzeł transportowy, wysoka gęstość infrastruktury drogowej, ponadprzeciętna dostępność do granicy zachodniej, dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki,
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE, Duża aktywność inwestorów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski udział obszarów chronionych
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 6. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rybnickiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników, absolwentów oraz duża liczba bezrobotnych
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE, aktywność inwestorów w SSE
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 7. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników, absolwentów oraz bezrobotnych
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego oraz niski udział rolnictwa w wartości dodanej
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości oraz niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 8. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników
Dostępność komunikacyjna	Ponadprzeciętna dostępność do granicy zachodniej, duży węzeł transportowy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski udział obszarów chronionych
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysokie koszty pracy
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niski wskaźnik wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 9. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu tarnobrzeskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Ponadprzeciętne zasoby pracy – względnie niski deficyt wykwalifikowanych pracowników
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE, bardzo duża aktywność inwestorów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Bardzo niski odsetek terenów chronionych
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Stosunkowo niski poziom przestępczości, stosunkowo wysoki wskaźnik wykrywalności przestępstw
Słabe strony	
Dostępność komunikacyjna	Duży dystans dzielący podregion z portami morskimi, duży dystans do granicy zachodniej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 10. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysokie koszty pracy

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 11. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanej siły roboczej oraz absolwentów
Dostępność komunikacyjna	Bliskość dużego portu morskiego oraz dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki
Słabe strony	
Koszty pracy	Niska stopa bezrobocia stąd możliwa presja na wzrost wynagrodzeń
Infrastruktura gospodarcza	Niskie nakłady inwestycyjne inwestorów w SSE
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości oraz niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 12. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu oświęcimskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Ponadprzeciętne zasoby pracy, w szczególności absolwentów
Słabe strony	
Infrastruktura gospodarcza	Mała powierzchnia wolnych terenów w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 13. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Infrastruktura gospodarcza	Stosunkowo duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 14. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo wysoka aktywność inwestorów w SSE
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 15. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Dostępność komunikacyjna	Bliskość granicy zachodniej, duży węzeł transportowy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski odsetek powierzchni chronionych
Poziom rozwoju gospodarki	Względnie nowoczesna struktura gospodarki, duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń i niska stopa bezrobocia mogąca wywołać dodatkowo presję na wzrost wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości i niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

6.2. Działalność usługowa

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej określa osiem grup wskaźników cząstkowych. Do grup czynników lokalizacji mających duży i wymierny wpływ na koszty działalności usługowej zaliczono:

- wielkość i jakość zasobów pracy,
- chłonność rynku instytucjonalnego,
- koszty pracy,
- dostępność transportową,
- poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej.

Pozostałe czynniki mają wpływ pośredni:

- poziom rozwoju gospodarki,
- poziom bezpieczeństwa powszechnego,
- stopień ochrony środowiska przyrodniczego.

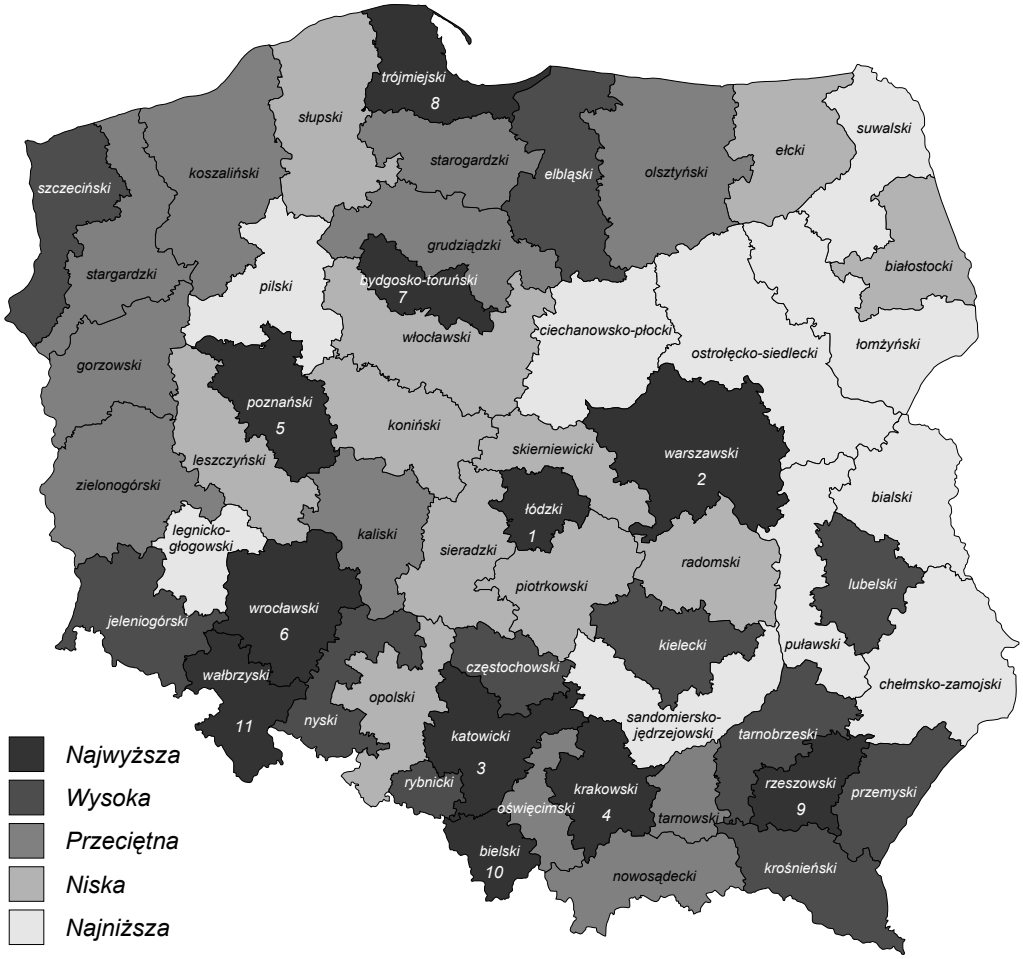
Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Wykorzystując wyżej wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. Ich ośrodkami są największe polskie miasta. Dysponują one chłonnymi rynkami zbytu, bardzo dobrą dostępnością transportową, dużymi zasobami wysoko wykwalifikowanych pracowników i dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą.

Najniższą atrakcyjnością inwestycyjną dla działalności usługowej cechują się podregiony pozbawione dużych ośrodków miejskich, co jest barierą dla rozwoju usług rynkowych, w szczególności wyższego rzędu (finanse, ubezpieczenia, doradztwo dla firm, obsługa nieruchomości). Część z tych podregionów wyróżnia się jednocześnie wysoką specjalizacją w zakresie produkcji przemysłowej.

Mapa 2. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2008 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 16. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2008 r.

Podregion	Miejsce w rankingu
łódzki	1
warszawski	2
katowicki	3
krakowski	4
poznański	5
wrocławski	6
bydgosko-toruński	7
trójmiejski	8
rzeszowski	9
bielski	10
wałbrzyski	11

Źródło: opracowanie IBnGR.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo wskazanych cech wspólnych każdy z podregionów wyróżnia się nieco innym profilem atrakcyjności. Poniżej scharakteryzowano mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów dla działalności usługowej.

Tabela 17. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, planowany węzeł autostrad A-1 i A-2
Poziom rozwoju gospodarki	Duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 18. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów, wysoki poziom przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej
Chłonność rynku instytucjonalnego	Bardzo wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Najważniejszy port lotniczy o randze międzynarodowej, główny węzeł komunikacyjny
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu
Poziom rozwoju gospodarki	Bardzo wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki oraz duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Bardzo wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Duża liczba przestępstw oraz niska ich wykrywalność

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 19. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów szkół średnich i studentów
Chłonność rynku instytucjonalnego	Bardzo wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych oraz firm
Dostępność transportowa	Bardzo duża gęstość dróg, ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu ponadregionalnym, ważny port lotniczy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych w SSE oraz wysoka aktywność inwestorów w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoka przestępczość oraz niska wykrywalność przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki poziom zanieczyszczeń, niski odsetek terenów chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 20. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów, wysoki poziom przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej
Chłonność rynku instytucjonalnego	Duża siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Wysoka gęstość dróg lokalnych, ważny węzeł komunikacyjny
Słabe strony	
Koszty pracy	Relatywnie wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów, wysoki poziom przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej
Chłonność rynku instytucjonalnego	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Bliskość granicy zachodniej; ważny węzeł komunikacyjny o randze ponadregionalnej
Infrastruktura gospodarcza	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu, duży odsetek wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Bardzo wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 22. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Chłonność rynku instytucjonalnego	Duża siła nabywcza przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Bliskość granicy zachodniej, węzeł komunikacyjny o randze międzynarodowej
Infrastruktura gospodarcza	Wysoki poziom rozwoju sektora otoczenia biznesu, wysoki odsetek wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Ponadprzeciętny poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoka przestępczość oraz niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 23. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, znaczna podaż absolwentów i studentów, wysoka aktywność gospodarcza
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza przedsiębiorstw
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 24. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Wysoka podaż pracowników i studentów, wysoka aktywność gospodarcza,
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Jakość środowiska przyrodniczego	Niski emisja ścieków nieczyszczonych
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 25. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi krajowej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 26. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Wysoka podaż absolwentów
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywcza gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 27. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

6.3. Działalność zaawansowana technologicznie

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Poziom atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zawansowanej technologicznie warunkuje osiem grup czynników. Cztery z nich bezpośrednio wpływają na koszty działalności w danej lokalizacji. Zalicza się do nich:

- dostępność transportową,
- chłonność rynku,
- jakość zasobów pracy,
- infrastrukturę gospodarczą.

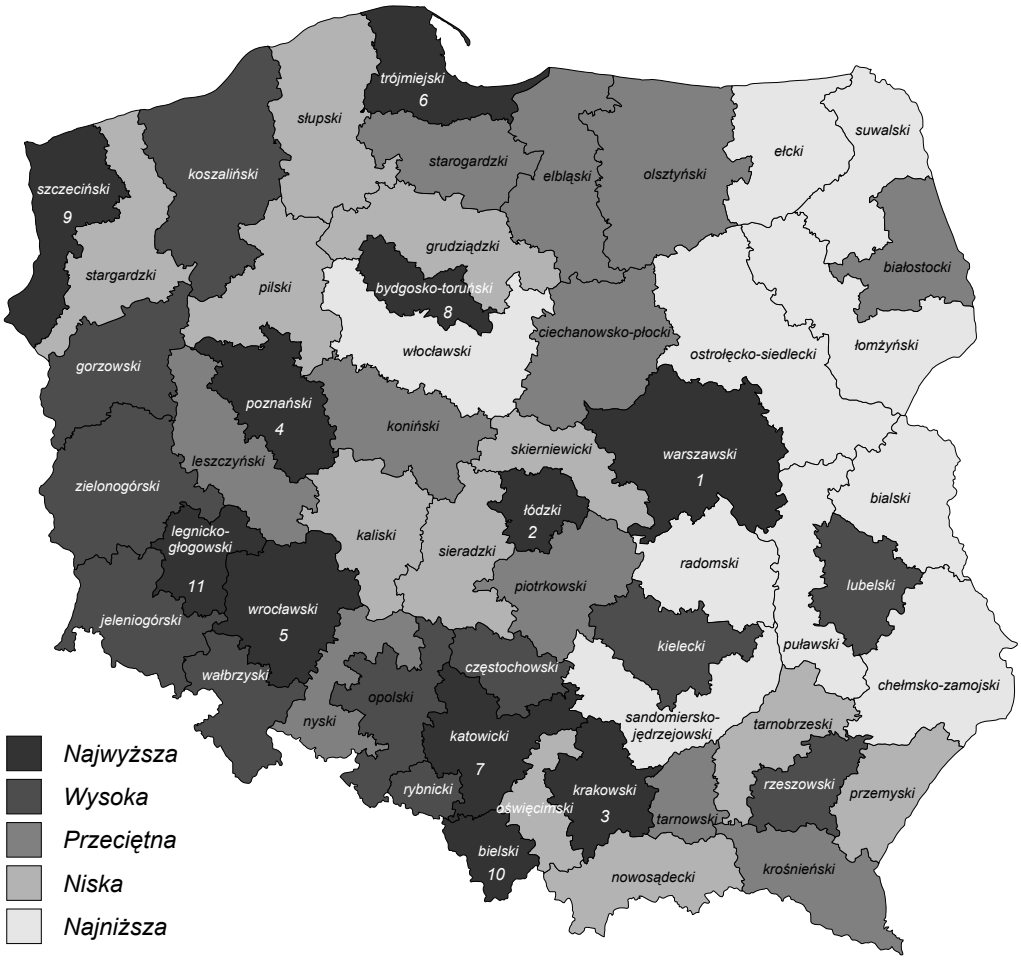
Pośredni wpływ na warunki działalności mają także następujące grupy czynników:

- poziom rozwoju gospodarczego,
- jakość środowiska przyrodniczego,
- infrastruktura społeczna,
- stan bezpieczeństwa powszechnego.

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Biorąc pod uwagę wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Mapa 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2008 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. W największych miastach skoncentrowana jest przeważająca część infrastruktury oraz kadry badawczo-rozwojowej. Ośrodki te kształcą jednocześnie specjalistów zasilających lokalny rynek pracy. Duże miasta dzięki rozbudowanej infrastrukturze czasu wolnego oferują dobre warunki życia i co ważne, tworzą atmosferę sprzyjającą kreatywności.

Najniższa atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie jest typowa dla podregionów zorganizowanych wokół mniejszych ośrodków. W polskich realiach zdecydowana większość miast średnich i część dużych (ale nie największych), nie jest w stanie stworzyć warunków przyciągających inwestorów z omawianej branży. Wynika to nie tylko z deficytów

czynników produkcji, ale także z niekorzystnych uwarunkowań w zakresie infrastruktury społecznej i gospodarczej. W szczególności dotyczy to miast położonych w obszarach słabo zurbanizowanych. Wyjątkami mogą być ośrodki, w których zlokalizowana jest wysoko wyspecjalizowana produkcja o dużej skali oraz oferowane są dodatkowe korzyści np. w postaci ulg z tytułu inwestycji w specjalnych strefach ekonomicznych.

Tabela 28. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2008 r.

Podregion	Miejsce w rankingu
warszawski	1
łódzki	2
krakowski	3
poznański	4
wrocławski	5
trójmiejski	6
katowicki	7
bydgosko-toruński	8
szczeciński	9
bielski	10
legnicko-głogowski	11

Źródło: opracowanie IBnGR.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każdy z podregionów charakteryzuje się nieco innym profilem atrakcyjności. Poniżej wyszczególniono mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie.

Tabela 29. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba absolwentów szkół wyższych, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej, dobra sytuacja zdrowotna
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki

Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 30. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, absolwentów i studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej, dobra sytuacja zdrowotna
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, planowany węzeł autostrad A-1 i A-2, dobre położenie względem Warszawy
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Duża przestępczość, bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 31. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, absolwentów i studentów, wysoki poziom aktywności społecznej,
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, rozbudowana baza noclegowa, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 32. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, znaczne możliwości inwestowania na terenach SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 33. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, znaczne możliwości inwestowania na terenach SSE
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza przedsiębiorstw
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 34. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej, duże zasoby wykwalifikowanej siły roboczej
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, rozbudowana baza noclegowa i restauracyjna, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Jakość środowiska przyrodniczego	Niski poziom zanieczyszczenia ściekami emitowanymi przez gospodarstwa domowe
Poziom rozwoju gospodarki	Duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 35. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Bardzo duża liczba wykwalifikowanych pracowników, absolwentów szkół maturalnych, duża liczba studentów.
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi krajowej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo duże możliwości inwestowania w SSE, dobre efekty działalności SSE
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki poziom emisji ścieków nieczyszczonych, wysoki poziom zanieczyszczenia atmosfery, niski odsetek powierzchni chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 36. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, absolwentów szkół maturalnych, studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej.
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 37. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu szczecińskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Infrastruktura społeczna	Rozbudowana baza noclegowa, rozwinięta działalność hotelowo-restauracyjna
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki poziom emisji ścieków nieczyszczonych, niski odsetek powierzchni chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 38. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura społeczna	Rozbudowana baza noclegowa, rozwinięta działalność hotelowo-restauracyjna
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 39. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu legnicko-głogowskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Infrastruktura gospodarcza	Dobre efekty działalności SSE, wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

7. Atrakcyjność inwestycyjna województw

7.1. Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw dokonana została na podstawie analizy sześciu grup wskaźników cząstkowych. Regionalne zróżnicowanie ich poziomu omówione zostało w kolejności odpowiadającej roli, jaką odgrywają w kształtowaniu atrakcyjności inwestycyjnej. Zaczynając od czynników najważniejszych kolejność ta wygląda następująco:

- zasoby i koszty pracy,
- aktywność województw wobec inwestorów,
- dostępność transportowa,
- wielkość rynku zbytu
- poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej,
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej,
- poziom bezpieczeństwa powszechnego.

W takim porządku dokonano charakterystyki czynników atrakcyjności inwestycyjnej, skupiając się na województwach o najwyższym ich poziomie.

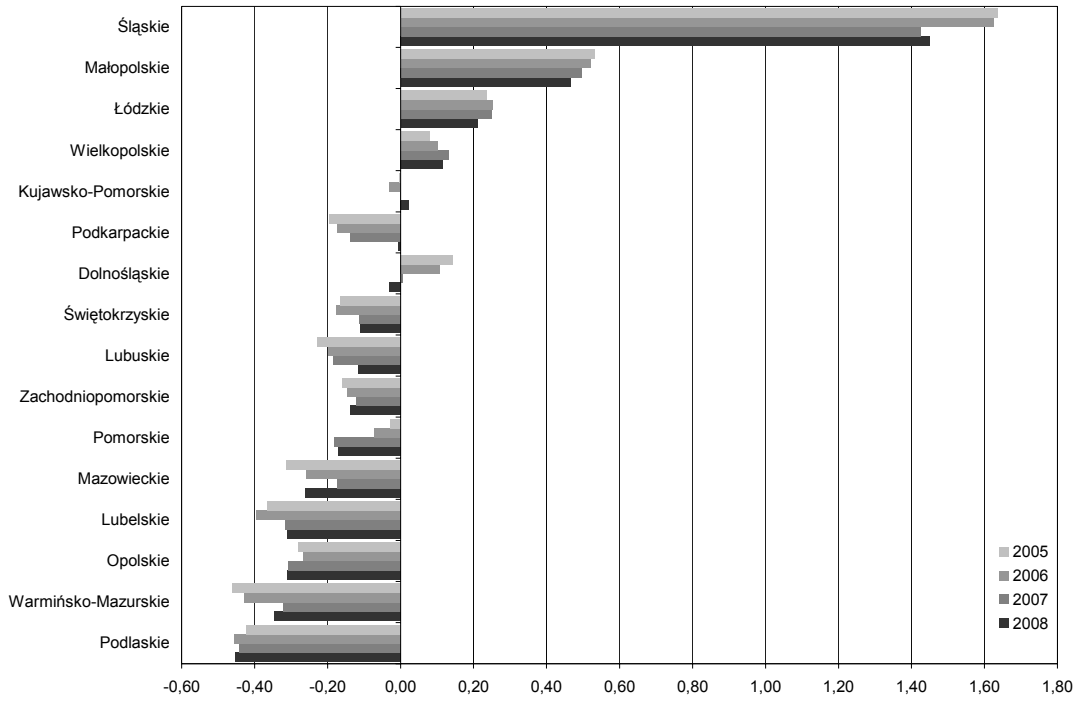
7.2. Zasoby i koszty pracy

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Najwyższą atrakcyjnością w zakresie zasobów i kosztów pracy cechują się cztery regiony: wielkopolskie, łódzkie, małopolskie i śląskie. Dysponują one nieco odmienną konfiguracją mocnych stron, jakimi są wielkość i jakość zasobów. W zależności od regionu mają one różne znaczenie. Natomiast w większości z wymienionych regionów koszty pracy nie są szczególnie wysokie.

Ranking województw zamyka pięć regionów: mazowieckie, lubelskie, opolskie, warmińsko-mazurskie i podlaskie. Odległa pozycja województwa mazowieckiego to efekt najwyższych w Polsce wynagrodzeń i wyraźnego deficytu wykwalifikowanych pracowników. W pozostałych przypadkach słabymi stronami są: bardzo małe zasoby pracy w każdym aspekcie – gęstości pracujących, bezrobotnych i absolwentów. Występują też pewne deficyty jakościowe – niski poziom przedsiębiorczości. Atutem tych obszarów są natomiast niskie koszty pracy.

Wykres 1. Ocena województw pod względem zasobów i kosztów pracy (

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każde województwo cechuje pewna odmienność w zakresie zasobów i kosztów pracy. Poniżej scharakteryzowano cztery wiodące pod tym względem regiony.

Tabela 40. Charakterystyka zasobów pracy województwa śląskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo duże zasoby pracy – pracujących, bezrobotnych i absolwentów
Słabe strony	Niższa od przeciętnej jakość zasobów pracy; wysokie koszty pracy
Zmiany	W okresie 4 lat wyraźne względne pogorszenie; w stosunku do 2007 r. niewielka poprawa – niższy od przeciętnej wzrost wynagrodzeń i deficytu wykwalifikowanych pracowników, wzrost aktywności społecznej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 41. Charakterystyka zasobów pracy województwa małopolskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętne zasoby pracy – w szczególności absolwentów; względnie niski deficyt wykwalifikowanych pracowników
Słabe strony	
Zmiany	W okresie 4 lat stopniowe względne pogorszenie; w stosunku do 2007 r. ponadprzeciętny wzrost wynagrodzeń

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 42. Charakterystyka zasobów pracy województwa łódzkiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Nieznacznie ponadprzeciętne zasoby pracy; wynagrodzenia niższe od średniej
Słabe strony	
Zmiany	Nieznaczne pogorszenie w okresie 4 lat jak i w stosunku do roku poprzedniego – wyraźny wzrost deficytu wykwalifikowanych pracowników

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 43. Charakterystyka zasobów pracy województwa wielkopolskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętna jakość zasobów pracy – wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Słabe strony	
Zmiany	Stopniowa, względna poprawa w okresie 4 lat; w stosunku do roku poprzedniego nieznaczne pogorszenie – głęboki spadek liczby bezrobotnych

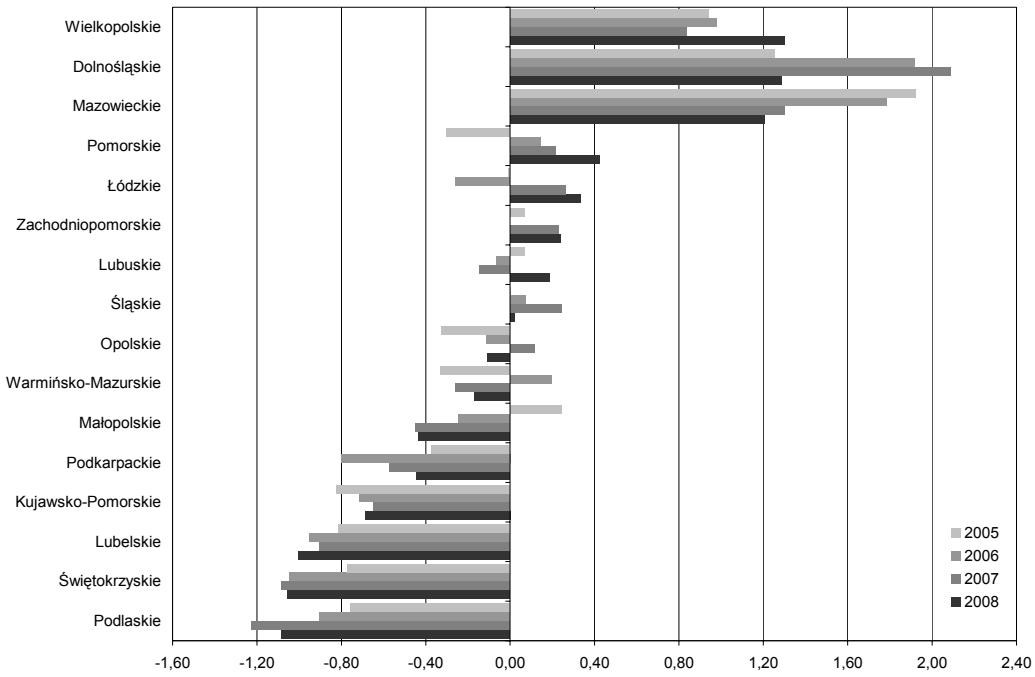
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.3. Aktywność wobec inwestorów

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

W zakresie aktywności województw wobec inwestorów zaznacza się bardzo wyraźna i trwała dominacja trzech regionów: wielkopolskiego, dolnośląskiego i mazowieckiego.

Wykres 2. Ocena województw pod względem aktywności wobec inwestorów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Wszystkie one dysponują ponadprzeciętną liczbą ofert inwestycyjnych, cieszą się wysokim zainteresowaniem zagranicznych inwestorów, ale same także aktywnie o nich zabiegają.

Ranking aktywności województw wobec inwestorów zamykają trzy regiony – lubelskie, świętokrzyskie i podlaskie – o wyraźnie najniższych wartościach cząstkowego wskaźnika syntetycznego opisującego tę kategorię. Wszystkie one cechują się niewielką liczbą atrakcyjnych ofert lokalizacyjnych oraz małą intensywnością działalności informacyjnej. Mały odsetek gmin z tych regionów odniósł sukces w konkursie Gmina Fair Play 2008.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każde województwo cechuje pewna odmienność w zakresie aktywności wobec inwestorów. Poniżej scharakteryzowano trzy wiodące pod tym względem regiony.

Tabela 44. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Duża liczba ofert inwestycyjnych; wysoka intensywność działalności informacyjnej; Wysoki odsetek gmin-laureatów konkursu Gmina Fair Play 2008
Słabe strony	
Zmiany	Poprawa w okresie 4 lat i w stosunku do 2007 r. – wyraźny wzrost liczby ofert inwestycyjnych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 45. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Duża liczba ofert inwestycyjnych; wysoka intensywność działalności informacyjnej; Wysoki odsetek gmin-laureatów konkursu Gmina Fair Play 2008
Słabe strony	
Zmiany	W okresie 4 lat brak istotnych zmian; w stosunku rocznym – wyraźny spadek liczby ofert inwestycyjnych i natężenia działalności informacyjnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 46. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Duża liczba ofert inwestycyjnych; wysoka intensywność działalności informacyjnej
Słabe strony	Niższy od przeciętnej odsetek gmin-laureatów konkursu Gmina Fair Play 2008
Zmiany	Znaczny spadek w okresie 4 lat; nieznaczne pogorszenie w stosunku do 2007 r. – mniej intensywna działalność informacyjna

Źródło: opracowanie IBnGR.

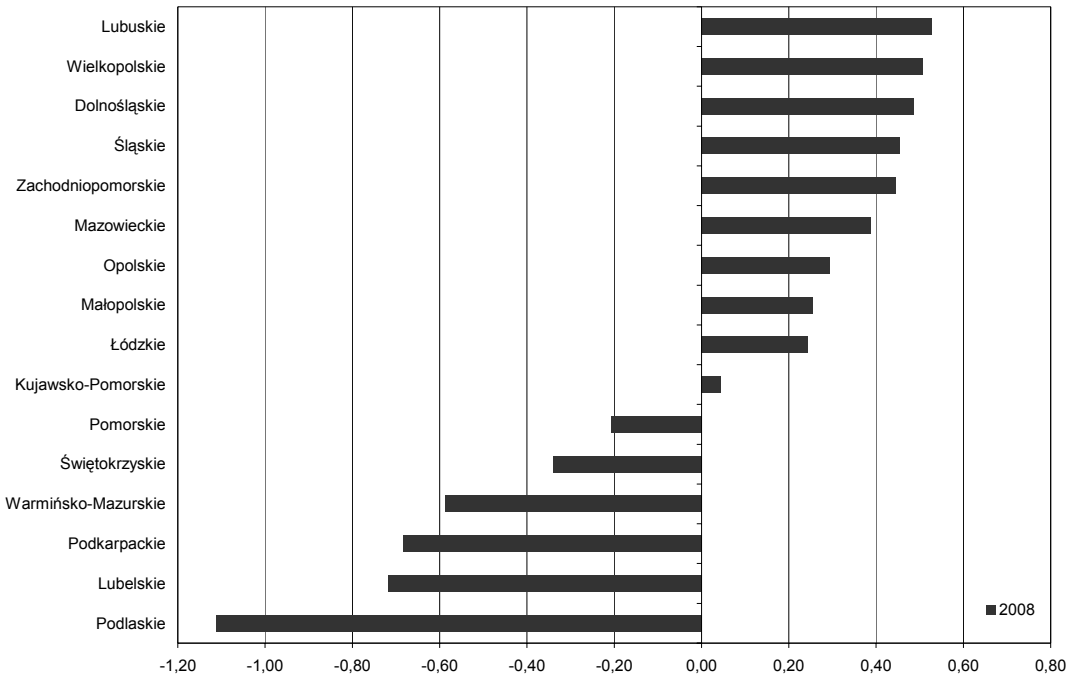
7.4. Dostępność transportowa

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysoka dostępność transportowa cechuje aż pięć województw: lubuskie, wielkopolskie, dolnośląskie, śląskie i zachodniopomorskie. Ich wspólną cechą jest dobra dostępność do granicy zachodniej. W zakresie innych parametrów dostępności omawiane regiony są zróżnicowane.

Najniższa dostępność jest charakterystyczna dla czterech województw wschodniej Polski. Oprócz dużej odległości dzielącej ten obszar od granicy zachodniej, dostępność do niego ogranicza brak międzynarodowych połączeń lotniczych (z wyjątkiem podkarpackiego) oraz słabo rozwinięty sektor transportu i logistyki.

Wykres 3. Ocena województw pod względem dostępności transportowej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Pod względem aspektów decydujących o dostępności transportowej poszczególne województwa są dość mocno zróżnicowane. Dotyczy to także regionów o najkorzystniejszym położeniu.

Tabela 47. Charakterystyka województwa lubuskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; nieduży dystans do portu morskiego; dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki
Słabe strony	Niska gęstość sieci drogowej; duża odległość do Warszawy

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 48. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; mniejsza od przeciętnej odległość do portu morskiego; względnie duża liczba międzynarodowych połączeń lotniczych
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 49. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; ponadprzeciętny poziom rozwoju sektora transportu i logistyki; duża liczba międzynarodowych połączeń lotniczych
Słabe strony	

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 50. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; duża liczba międzynarodowych połączeń lotniczych; ponadprzeciętny poziom rozwoju sektora transportu i logistyki
Słabe strony	Duża odległość do portu morskiego

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 51. Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; obecność portu morskiego, wysoki poziom rozwoju sektora transportu i logistyki
Słabe strony	Niska gęstość sieci drogowej; duża odległość do Warszawy; mała liczba międzynarodowych połączeń lotniczych

Źródło: opracowanie IBnGR.

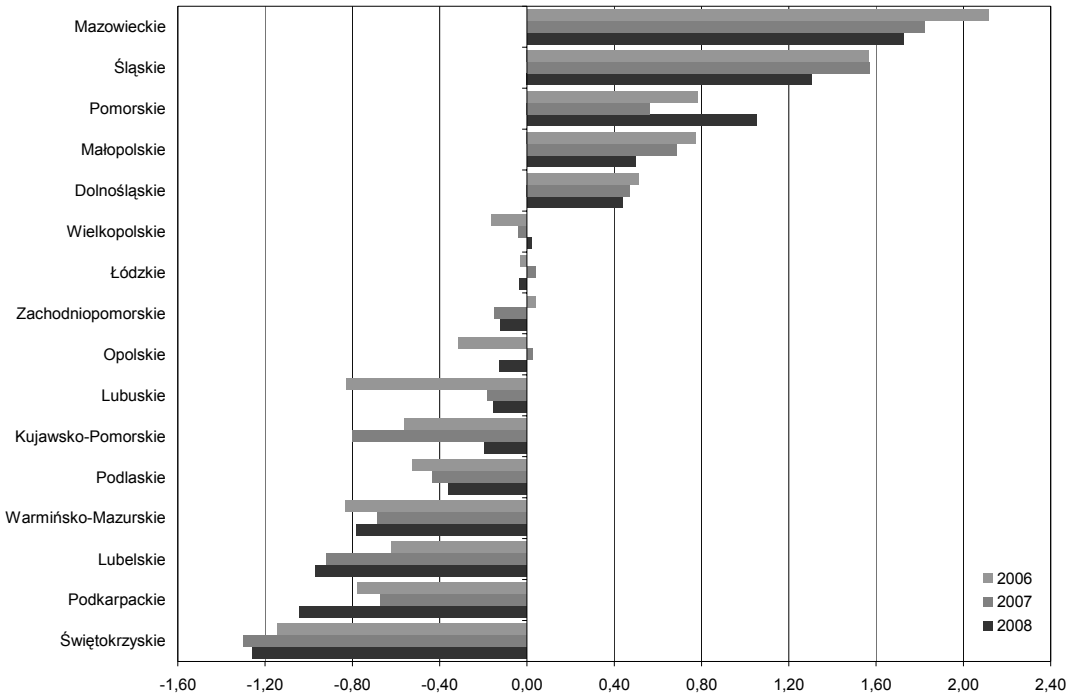
7.5. Chłonność rynku

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wyraźnie ponadprzeciętna chłonność rynku odnotowana została w trzech województwach: mazowieckim, śląskim i pomorskim. Cechują się one ponadprzeciętnym zaludnieniem i dużą siłą nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

Cztery województwa wschodniej Polski – warmińsko-mazurskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie – są regionami o niskiej chłonności rynku. Są to regiony relatywnie słabo zaludnione, w których gospodarstwa domowe oraz przedsiębiorstwa cechują się niższą od przeciętnej siłą nabywczą.

Wykres 4. Ocena województw pod względem chłonności rynku

Źródło: opracowanie IBnGR

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Trzy wiodące pod względem chłonności rynku województwa różnią się do pewnego stopnia w zakresie czynników decydujących o jej poziomie. Poniżej przedstawiono charakterystykę tych regionów pod kątem chłonności rynku.

Tabela 52. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie chłonności rynku

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka sił nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Słabe strony	
Zmiany	Względny spadek – większa dynamika siły nabywczej w innych regionach, głównie w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 53. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie chłonności rynku

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo wysoka gęstość zaludnienia, wysoka siła nabywcza przedsiębiorstw
Słabe strony	
Zmiany	Względny spadek – niska dynamika siły nabywczej gospodarstw domowych; spadająca liczba mieszkańców

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 54. Charakterystyka województwa pomorskiego w zakresie chłonności rynku

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka sił nabywcza gospodarstw domowych
Słabe strony	
Zmiany	Wyraźny wzrost – wysoka dynamika siły nabywczej gospodarstw domowych i przedsiębiorstw

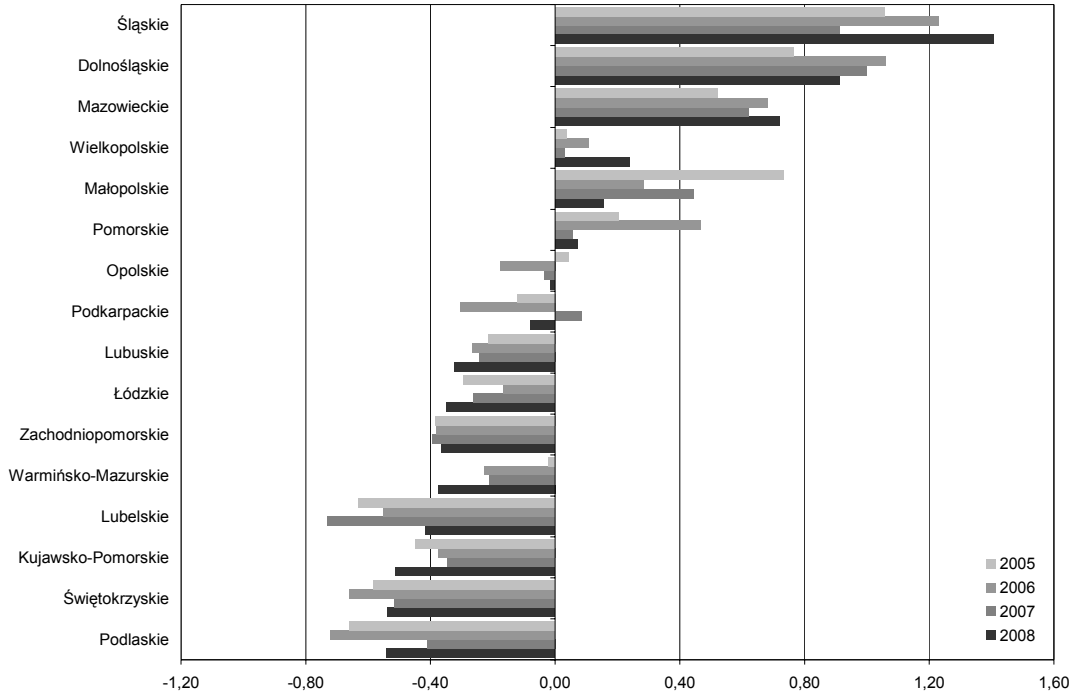
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.6. Infrastruktura gospodarcza

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysokim poziomem rozwoju infrastruktury gospodarczej cechują się trzy województwa: śląskie, dolnośląskie i mazowieckie. Ich wspólną cechą jest dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy. Pod względem innych cech infrastruktury gospodarczej regiony te się różnią.

Wykres 5. Ocena województw pod względem infrastruktury gospodarczej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Niski poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim i podlaskim. Na obszarach tych słabo rozwinięty jest sektor finansów, ubezpieczeń, doradztwa i obsługi nieruchomości (otoczenie biznesu) oraz infrastruktura badawczo-rozwojowa. Jedynym atutem jest wysoka pozycja województwa świętokrzyskiego w zakresie działalności targowo-wystawienniczej.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Konfiguracja czynników atrakcyjności w zakresie infrastruktury gospodarczej jest specyficzna dla każdego z regionów. Również trzy najlepsze pod tym względem regiony cechują się do pewnego stopnia innym zestawem mocnych i słabych stron.

Tabela 55. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy; duże zasoby wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Słabe strony	Niska aktywność targowo-wystawiennicza
Zmiany	Wzrost w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – w stosunku do 2007 r. poprawa możliwości inwestowania w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 56. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu; duże zasoby wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Słabe strony	Niska aktywność targowo-wystawiennicza
Zmiany	Wzrost w okresie 4 lat; nieznaczny spadek w ujęciu rocznym – mniejsza powierzchnia wolnych terenów w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 57. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu; dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy; ponadprzeciętna aktywność targowo-wystawiennicza
Słabe strony	Bardzo mała powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Zmiany	Wzrost w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – w stosunku do 2007 r. poprawa możliwości inwestowania w SSE

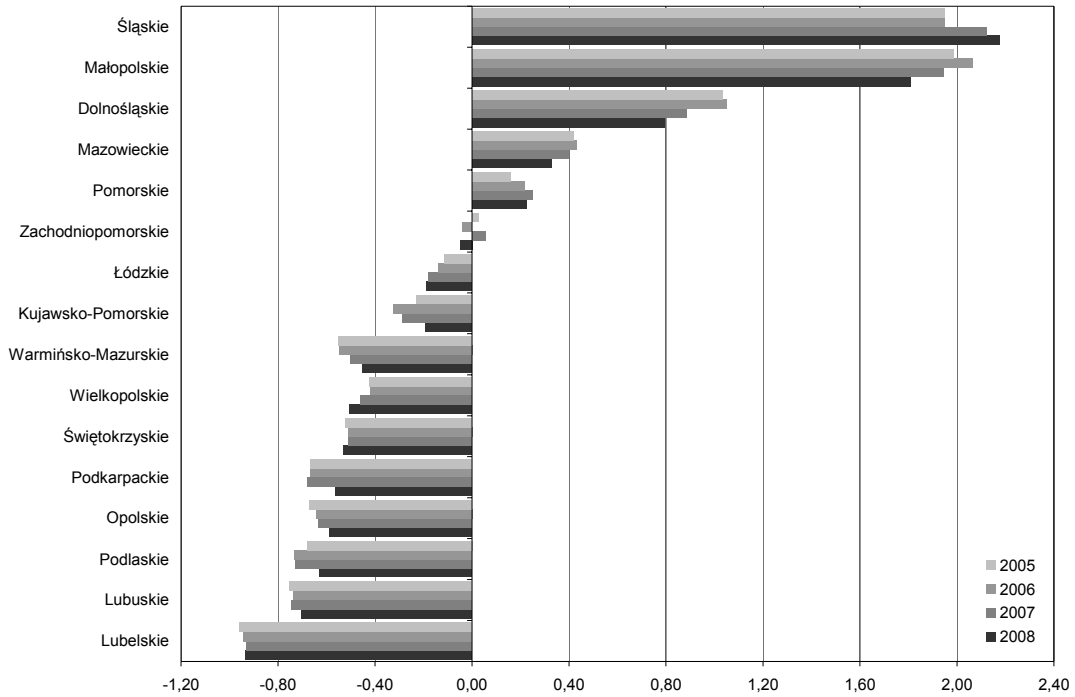
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.7. Infrastruktura społeczna

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysoki poziom rozwoju infrastruktury społecznej zaobserwowano w trzech regionach. Szczególnie wyróżnia się w tym względzie województwo śląskie oraz małopolskie. Województwo dolnośląskie wyraźnie ustępuje dwóm wymienionym regionom, ale ma znacznie lepszą sytuację niż kolejne po nim obszary w rankingu. Wymienione trzy województwa wyróżniają się dobrze rozbudowaną ofertą życia kulturalnego i dobrze rozwiniętą infrastrukturą turystyczną.

Wykres 6. Ocena województw pod względem infrastruktury społecznej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Grupa regionów o niskiej atrakcyjności w zakresie infrastruktury społecznej jest liczna, choć szczególnie wyróżnia się województwo lubelskie. Cechuje się ono względnie niską intensywnością życia kulturalnego jak i niskim poziomem rozwoju infrastruktury turystycznej.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Poziom rozwoju infrastruktury społecznej jest wypadkową różnych czynników. W zależności od regionu inna jest rola każdego z nich. Trzy wiodące regiony także różnią się konfiguracją składowych infrastruktury społecznej.

Tabela 58. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa i gastronomiczna; wysoka aktywność lokalnych instytucji kultury
Słabe strony	
Zmiany	Poprawa w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – wzrost intensywności działalności kulturalnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 59. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa i gastronomiczna; wysoka aktywność lokalnych instytucji kultury
Słabe strony	
Zmiany	Nieznaczne względne pogorszenie w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – niższa od przeciętnej roczna dynamika działalności kulturalnej i infrastruktury hotelowej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 60. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętna intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa
Słabe strony	
Zmiany	Nieznaczne względne pogorszenie w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – niższa od przeciętnej roczna dynamika działalności kulturalnej i infrastruktury hotelowej

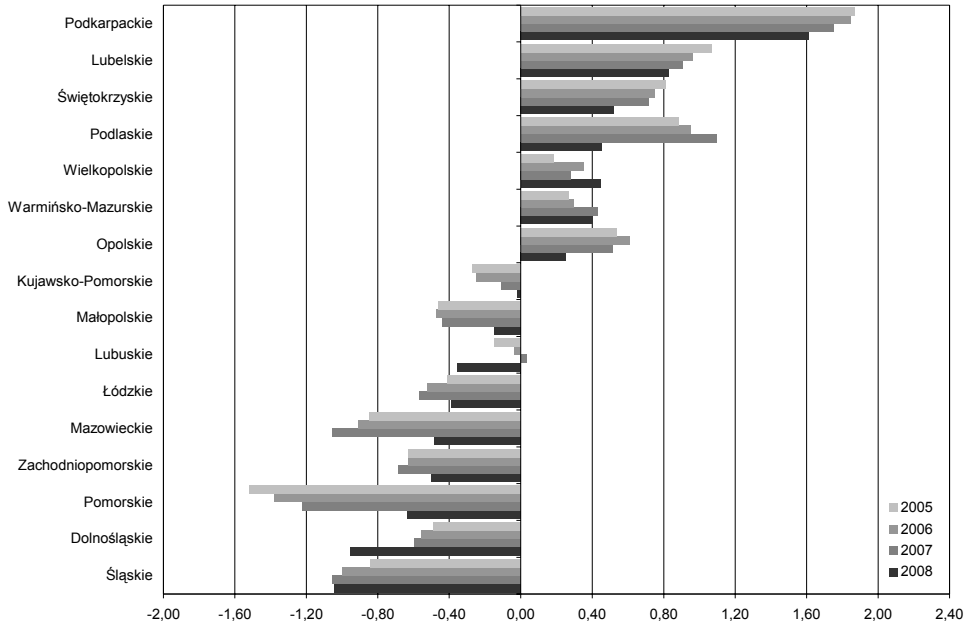
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.8. Bezpieczeństwo powszechne

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Liderami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego są trzy województwa wschodniej Polski – podkarpackie, lubelskie i świętokrzyskie.

Wykres 7. Ocena województw pod bezpieczeństwa powszechnego

Źródło: opracowanie IBnGR.

Jest to efekt niskiego lub przeciętnego poziomu przestępczości i ponadprzeciętnego wskaźnika wykrywalności przestępstw.

Ranking regionów pod względem bezpieczeństwa powszechnego zamykają trzy województwa: pomorskie, dolnośląskie i śląskie. Cechują się one wyraźnie ponadprzeciętnym poziomem przestępczości.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Poziom bezpieczeństwa powszechnego jest wypadkową dwóch czynników. W zależności od regionu każdy z nich przyjmuje inne wartości. Trzy wiodące regiony także różnią się konfiguracją składowych opisujących poziom bezpieczeństwa powszechnego.

Tabela 61. Charakterystyka województwa podkarpackiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo niski poziom przestępczości; ponadprzeciętny poziom wykrywalności przestępstw
Słabe strony	
Zmiany	Nieznaczne, względne pogorszenie w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – niska roczna dynamika wskaźnika wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 62. Charakterystyka województwa lubelskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Niski poziom przestępczości
Słabe strony	
Zmiany	Nieznaczne, względne pogorszenie w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – nie wykraczająca poza przeciętną roczna dynamika spadku przestępczości i wzrostu wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 63. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka wykrywalność przestępstw
Słabe strony	
Zmiany	Względne pogorszenie w okresie 4 lat i w ujęciu rocznym – niska roczna dynamika spadku przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

7.9. Atrakcyjność inwestycyjna – ujęcie syntetyczne

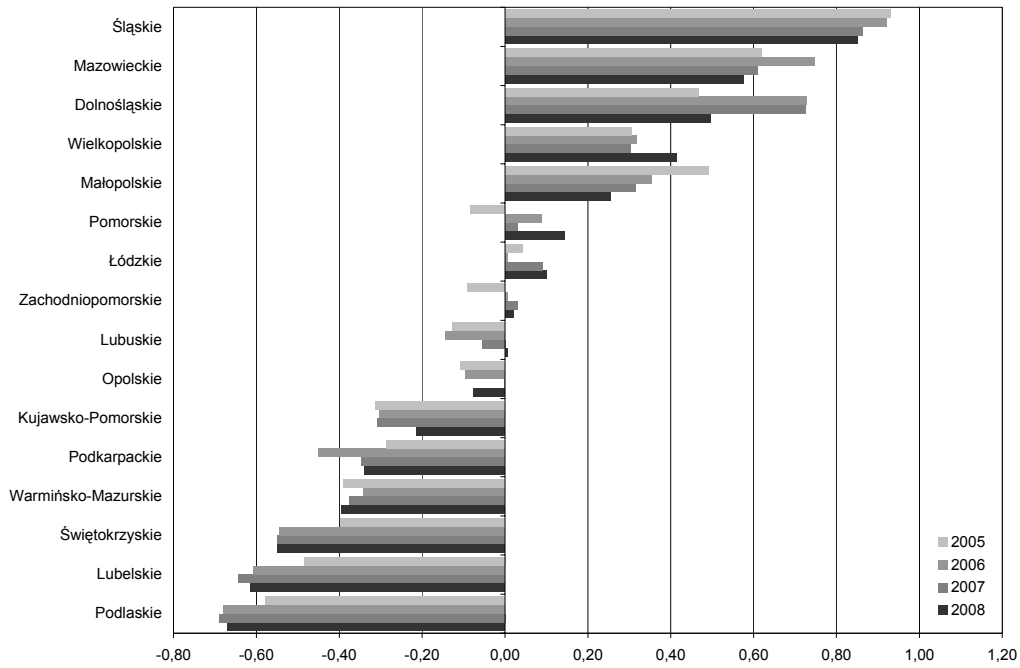
Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysoka atrakcyjność inwestycyjna cechuje cztery regiony. Wyraźnie w tym względzie przoduje województwo śląskie. Kolejną grupę tworzą: mazowieckie, dolnośląskie i wielkopolskie. Regiony te

w większości przypadków zajmują ponadprzeciętne lokaty w poszczególnych rankingach cząstkowych. Cechują się bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą, stosunkowo dużymi i chłonnymi rynkami zbytu oraz ponadprzeciętną dostępnością transportową. W trzech z wymienionych regionów (z wyjątkiem wielkopolskiego) problemem jest względnie niski poziom bezpieczeństwa powszechnego.

Najniższa atrakcyjność inwestycyjna odnotowana została w trzech województwach: świętokrzyskim, lubelskim i podlaskim. Zajmują one niskie lokaty w większości analizowanych czynników atrakcyjności. Wyjątkiem jest bezpieczeństwo powszechne, którego poziom w tych województwach jest wysoki.

Wykres 8. Ocena województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Cztery województwa o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej, mimo pewnych cech wspólnych, różnią się dość istotnie profilem atrakcyjności. Każde z nich dysponuje nieco innymi mocnymi i słabymi stronami w tym zakresie.

Tabela 64. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Zasoby i koszty pracy; dostępność transportowa; rynek zbytu; infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna
Słabe strony	Poziom bezpieczeństwa powszechnego
Zmiany	Nieznaczny względny spadek w okresie 4 lat – zasoby i koszty pracy, aktywność wobec inwestorów, chłonność rynku

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 65. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Rynek zbytu; infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna
Słabe strony	Koszty pracy; poziom bezpieczeństwa powszechnego
Zmiany	Nieznaczny względny spadek w okresie 4 lat – aktywność wobec inwestorów, chłonność rynku, infrastruktura społeczna

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 66. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dostępność transportowa; infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna
Słabe strony	Poziom bezpieczeństwa powszechnego
Zmiany	Nieznaczny wzrost w okresie 4 lat – aktywność wobec inwestorów, infrastruktura gospodarcza; wyraźny spadek w stosunku do 2007 r. – aktywność wobec inwestorów, poziom bezpieczeństwa powszechnego (względne pogorszenie), w mniejszym stopniu względne pogorszenie infrastruktury gospodarczej i społecznej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 67. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Zasoby i koszty pracy; dostępność transportowa; infrastruktura gospodarcza
Słabe strony	
Zmiany	Wzrost w okresie 4 lat – zasoby i koszty pracy, aktywność wobec inwestorów, rynek zbytu, infrastruktura gospodarcza, bezpieczeństwo powszechne

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 68. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw 2008

		Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastr. gosp.		Infrastr. społ.		Bezp. pow.		Aktyw. woj. wobec inw.		Atrakc. inwest. województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
	Wagi	**20**		**25**		**15**		**10**		**5**		**5**		**20**			
1	Śląskie	0,46	4	1,45	1	1,31	2	1,41	1	2,18	1	-1,04	16	0,02	8	0,85	1
2	Mazowieckie	0,39	6	-0,26	12	1,73	1	0,72	3	0,33	4	-0,48	12	1,20	3	0,58	2
3	Dolnośląskie	0,49	3	-0,03	7	0,44	5	0,91	2	0,79	3	-0,95	15	1,29	2	0,50	3
4	Wielkopolskie	0,51	2	0,12	4	0,02	6	0,24	4	-0,51	10	0,45	5	1,30	1	0,41	4
5	Małopolskie	0,26	8	0,47	2	0,50	4	0,16	5	1,81	2	-0,15	9	-0,44	11	0,25	5
6	Pomorskie	-0,21	11	-0,17	11	1,05	3	0,07	6	0,22	5	-0,64	14	0,42	4	0,14	6
7	Łódzkie	0,24	9	0,21	3	-0,04	7	-0,35	10	-0,19	7	-0,39	11	0,33	5	0,10	7
8	Zachodniopomorskie	0,45	5	-0,14	10	-0,12	8	-0,36	11	-0,05	6	-0,50	13	0,24	6	0,02	8
9	Lubuskie	0,53	1	-0,12	9	-0,15	10	-0,32	9	-0,70	15	-0,35	10	0,18	7	0,01	9
10	Opolskie	0,30	7	-0,31	14	-0,13	9	-0,01	7	-0,59	13	0,25	7	-0,11	9	-0,08	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,04	10	0,02	5	-0,19	11	-0,51	14	-0,19	8	-0,02	8	-0,69	13	-0,21	11
12	Podkarpackie	-0,68	14	-0,01	6	-1,04	15	-0,08	8	-0,56	12	1,61	1	-0,45	12	-0,34	12
13	Warmińsko-Mazurskie	-0,59	13	-0,35	15	-0,78	13	-0,38	12	-0,45	9	0,40	6	-0,17	10	-0,40	13
14	Świętokrzyskie	-0,34	12	-0,11	8	-1,26	16	-0,54	15	-0,53	11	0,52	3	-1,06	15	-0,55	14
15	Lubelskie	-0,72	15	-0,31	13	-0,97	14	-0,41	13	-0,93	16	0,83	2	-1,00	14	-0,61	15
16	Podlaskie	-1,11	16	-0,45	16	-0,36	12	-0,54	16	-0,63	14	0,46	4	-1,08	16	-0,67	16

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 69. Atrakcyjność województw – zestawienie wyników z lat 2005–2008

	Wartość wskaźnika synt. 2005	Pozycja w rankingu 2005	Wartość wskaźnika synt. 2006	Pozycja w rankingu 2006	Wartość wskaźnika synt. 2007	Pozycja w rankingu 2007	Wartość wskaźnika synt. 2008	Pozycja w rankingu 2008	Zmiana pozycji 2008/2007
Śląskie	0,93	1	0,92	1	0,86	1	0,85	1	0
Mazowieckie	0,62	2	0,75	2	0,61	3	0,58	2	+1
Dolnośląskie	0,47	4	0,73	3	0,73	2	0,50	3	-1
Wielkopolskie	0,31	5	0,32	5	0,30	5	0,41	4	+1
Małopolskie	0,49	3	0,35	4	0,31	4	0,25	5	-1
Pomorskie	-0,08	7	0,09	6	0,03	7	0,14	6	+1
Łódzkie	0,04	6	0,01	7	0,09	6	0,10	7	-1
Zachodniopomorskie	-0,09	8	0,01	8	0,03	8	0,02	8	0
Lubuskie	-0,13	10	-0,14	10	-0,06	10	0,01	9	+1
Opolskie	-0,11	9	-0,09	9	0,00	9	-0,08	10	-1
Kujawsko-Pomorskie	-0,31	12	-0,30	11	-0,31	11	-0,21	11	0
Podkarpackie	-0,29	11	-0,45	13	-0,35	12	-0,34	12	0
Warmińsko-Mazurskie	-0,39	13	-0,34	12	-0,38	13	-0,40	13	0
Świętokrzyskie	-0,40	14	-0,54	14	-0,55	14	-0,55	14	0
Lubelskie	-0,49	15	-0,61	15	-0,64	15	-0,61	15	0
Podlaskie	-0,58	16	-0,68	16	-0,69	16	-0,67	16	0

Źródło: opracowanie IBnGR.

Spis tabel

Tabela 1. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw 2008 6

Tabela 2. Assessment of investment attractiveness of the Polish voivodships 8

Tabela 3. Czynniki i ich znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej podregionów i województw 11

Tabela 4. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2008 r. 18

Tabela 5. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r. 18

Tabela 6. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rybnickiego w 2008 r. 19

Tabela 7. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r. 19

Tabela 8. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r. 19

Tabela 9. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu tarnobrzeskiego w 2008 r. 20

Tabela 10. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r. 20

Tabela 11. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r. 20

Tabela 12. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu oświęcimskiego w 2008 r. 21

Tabela 13. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2008 r. 21

Tabela 14. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2008 r. 21

Tabela 15. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r. 21

Tabela 16. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2008 r. 23

Tabela 17. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r. 24

Tabela 18. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2008 r. 24

Tabela 19. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r. 25

Tabela 20. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2008 r. 25

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r. 26

Tabela 22. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r. ... 26
Tabela 23. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r. ... 27
Tabela 24. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2008 r. ... 27
Tabela 25. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2008 r. ... 27
Tabela 26. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r. ... 28
Tabela 27. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2008 r. ... 28
Tabela 28. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2008 r. ... 30
Tabela 29. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2008 r. ... 30
Tabela 30. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2008 r. ... 31
Tabela 31. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2008 r. ... 31
Tabela 32. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2008 r. ... 32
Tabela 33. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2008 r. ... 32
Tabela 34. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2008 r. ... 33
Tabela 35. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2008 r. ... 33
Tabela 36. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2008 r. ... 34
Tabela 37. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu szczecińskiego w 2008 r. ... 34
Tabela 38. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2008 r. ... 34
Tabela 39. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu legnicko-głogowskiego w 2008 r. ... 35
Tabela 40. Charakterystyka zasobów pracy województwa śląskiego ... 38
Tabela 41. Charakterystyka zasobów pracy województwa małopolskiego ... 38
Tabela 42. Charakterystyka zasobów pracy województwa łódzkiego ... 39

Tabela 43. Charakterystyka zasobów pracy województwa wielkopolskiego 39
Tabela 44. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów 40
Tabela 45. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów 40
Tabela 46. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie aktywności wobec inwestorów 40
Tabela 47. Charakterystyka województwa lubuskiego w zakresie dostępności transportowej 41
Tabela 48. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie dostępności transportowej .. 42
Tabela 49. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie dostępności transportowej ... 42
Tabela 50. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie dostępności transportowej 42
Tabela 51. Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego w zakresie dostępności transportowej 42
Tabela 52. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie chłonności rynku 43
Tabela 53. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie chłonności rynku 43
Tabela 54. Charakterystyka województwa pomorskiego w zakresie chłonności rynku 44
Tabela 55. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej 45
Tabela 56. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej .. 45
Tabela 57. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie infrastruktury gospodarczej 45
Tabela 58. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury społecznej 46
Tabela 59. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie infrastruktury społecznej 47
Tabela 60. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury społecznej 47
Tabela 61. Charakterystyka województwa podkarpackiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego 48
Tabela 62. Charakterystyka województwa lubelskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego 48
Tabela 63. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego 48
Tabela 64. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej 49
Tabela 65. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej . 50
Tabela 66. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej .. 50
Tabela 67. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej . 50
Tabela 68. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw 2008 51
Tabela 69. Atrakcyjność województw – zestawienie wyników z lat 2005–2008 52

Spis map

Mapa 1. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2008 r. 17

Mapa 2. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2008 r. 23

Mapa 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2008 r. 29

Spis wykresów

Wykres 1. Ocena województw pod względem zasobów i kosztów pracy 38

Wykres 2. Ocena województw pod względem aktywności wobec inwestorów 39

Wykres 3. Ocena województw pod względem dostępności transportowej 41

Wykres 4. Ocena województw pod względem chłonności rynku 43

Wykres 5. Ocena województw pod względem infrastruktury gospodarczej 44

Wykres 6. Ocena województw pod względem infrastruktury społecznej 46

Wykres 7. Ocena województw pod bezpieczeństwa powszechnego 47

Wykres 8. Ocena województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej 49

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Konrad Adenauer Stiftung

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

ISBN 978-83-7615-020-8